

Profielen van zwerfjongeren Dordrecht en omstreken

Van Lier Onderzoek
januari 2009

1. Inleiding

In diverse gemeenten zijn de afgelopen jaren beleidsmaatregelen genomen om iets te doen aan zwerfjongerenproblematiek. In samenwerking met aanbieders uit vooral de jeugdzorg, de maatschappelijke opvang en GGD-en zijn aanpakken ontwikkeld. Uit onderzoek van de Rekenkamer blijkt dat een belangrijke reden voor de tekortschietende aanpak voor de 6000 zwerfjongeren in Nederland het ontbreken van een helder beleidskader is. SGBO, Stichting Zwerfjongeren Nederland, MOVISIE en de Federatie Opvang hebben een tweejarig ondersteuningsprogramma opgesteld voor vier centrumgemeenten die hun beleid rondom zwerfjongeren verder willen ontwikkelen en vormgeven. Gemeente Dordrecht is een van deze vier gemeenten.

De gemeente Dordrecht wil graag meer zicht hebben op de doelgroep zwerfjongeren en de problemen waar deze doelgroep mee te maken heeft. Ook wil de gemeente kijken welke verschillen er in de doelgroep zijn om zo de hulp en opvang beter af te stemmen. Zwerfjongeren is een van de prioritaire doelgroepen in het beleidskader 'Zorg voor Elkaar'. In 2009 wil Dordrecht alle zwerfjongeren onderdak hebben. Tegelijk met het profielonderzoek is daarom onderzoek naar het aanbod gedaan. De gemeente Dordrecht wil het profielonderzoek zoals dat in Den Haag is uitgevoerd, gebaseerd op het onderzoek dat Jos Maaskant voor de gemeente Rotterdam heeft gedaan, graag in Dordrecht uitgevoerd zien. Van Lier Onderzoek is gevraagd dit onderzoek uit te voeren. In deze rapportage zijn de resultaten van dit profielonderzoek beschreven.

2. Wat is een profielonderzoek?

Een profielonderzoek is een middel om onderlinge verschillen binnen een groep zichtbaar te maken. Een groep kenmerkt zich door bepaalde overeenkomsten (bijvoorbeeld alle personen binnen een groep zijn verstandelijk of lichamelijk beperkt of zijn jeugddelinquenten). Ook al lijkt een groep redelijk gelijk (bijvoorbeeld zwerfjongeren), er zijn altijd onderlinge verschillen aan te duiden. Een aantal aan elkaar gekoppelde kenmerken die samen een 'subgroep' vormen, kan een profiel worden genoemd.

Een profielonderzoek vormt zo een nieuwe manier om te kijken naar bijvoorbeeld cliënten. Profielen zijn een nieuw instrument om de problemen waar een bepaalde groep cliënten mee te maken heeft te bestuderen en zichtbaar te maken. Met behulp van profielen is het mogelijk tot nieuwe inzichten te komen met betrekking tot adequate hulpverlening. Vraaggericht werken en hulpverlening op maat bieden, komt zo een stap dichterbij.

2.1 Geschiedenis van het profielonderzoek onder zwerfjongeren

In 2005 heeft Jan Maaskant (Sociale Dienst van Rotterdam) onderzoek gedaan naar zwerfjongeren in Rotterdam¹. Hij kwam hierbij tot de conclusie dat er binnen de groep zwerfjongeren veel onderlinge verschillen waren. Met behulp van verschillende statistische analyses heeft hij vier profielen van zwerfjongeren onderscheiden, elk met andere kenmerken (zoals opleidingsniveau, aantal maanden dakloos). In 2006 is getoetst (door Léon van Lier en Marjolein Bijvoets) of de profielen van zwerfjongeren in Rotterdam ook toepasbaar zijn op zwerfjongeren in Den Haag². Uit dit onderzoek zijn ook vier profielen (specifiek voor Haagse zwerfjongeren) naar voren gekomen, deze zijn afwijkend van die van Rotterdam. De profielen (en de manier van kijken naar de algehele groep zwerfjongeren) kunnen of zijn door de instellingen gebruikt worden bij het bespreken van het aanbod of nieuw te ontwikkelen aanbod in de hulpverlening. De verschillende profielen vragen om een ander accent in hun aanpak. Zo is er bijvoorbeeld een profiel 'kansrijke jongeren' waarbij er snel zelfstandige huisvesting zou moeten zijn gecombineerd met ambulante begeleiding.

3. Opzet en uitvoering van het profielonderzoek

Om een profielonderzoek uit te kunnen voeren, is informatie uit dossiers of databases nodig die inzicht geven in de situatie en de verschillende kenmerken van cliënten. De kenmerken uit de dossiers worden gebruikt voor een statistische analyse, waardoor profielen tot stand kunnen komen. De gegevens worden hierbij anoniem en vertrouwelijk verwerkt. Uit de profielen zijn geen concrete cliënten te achterhalen. De gegevens zijn alleen te verzamelen als de organisaties toestemming verlenen om in hun dossiers te kijken. De gemeente Dordrecht heeft aan de instellingen door middel van een brief gevraagd om mee te werken. Ook heeft er een korte presentatie plaatsgevonden op een bijkomst van het beleidsplatform Maatschappelijke Zorg waar de instellingen positief op het onderzoek hebben gereageerd. Bij de opzet van dit onderzoek is uitgegaan van de (tot op heden) landelijk gehanteerde definitie van zwerfjongeren te weten: jongeren tot 25 jaar met meervoudige problemen die dakloos zijn of (tijdelijk) in de opvang verblijven.

3.1 Doorlichten van dossiers

In het profielonderzoek van Jos Maaskant zijn 16 kenmerken gebruikt in de statistische analyse (HOMALS). Daarnaast heeft Jos Maaskant enkele algemene kenmerken beschreven die verzameld zijn uit de dossiers van zwerfjongeren. In de eerste gesprekken met de gemeente Dordrecht is gebleken dat zij daarnaast nog enkele andere kenmerken belangrijk vinden. Dit heeft uiteindelijk geleid tot een aangepaste lijst van 37 kenmerken (zie bijlage 1) waar de dossiers op bekeken zijn. Het kenmerk etniciteit is niet meegenomen omdat dit niet door alle instellingen wordt geregistreerd. Aan de instellingen in Dordrecht is gevraagd of zij hun dossiers op een specifieke datum (1 april 2008) willen

¹ Maaskant, J. (2005) *'Bandieten', 'Dissidenten', 'Weglopers' of 'Verschoppelingen'? Profielen van thuisloze jongeren in Rotterdam*. Rotterdam: SoZaWe.

² Lier van, L, Bijvoets, M. (2006) *Zwerfjongeren in Den Haag. Een onderzoek naar de profielen van zwerfjongeren en de hulpverlening gezien vanuit profielen*. Den Haag: JSO, i.s.m. lectoraat Leefwerelden van jeugd, Hogeschool INHOLLAND.

lichten. De onderzoeker turft vervolgens alle dossiers op de betrokken kenmerken. Op deze manier wordt de meest recente informatie verzameld.

Uit het onderzoek van de GGD Zuid-Holland Zuid³ van 2008 is gebleken dat er 103 zwerfjongeren in de regio Zuid-Holland Zuid zijn. Dit onderzoek is gebaseerd op de informatie van een beperkt aantal instellingen. In het profielonderzoek zijn meer instellingen die mogelijk met zwerfjongeren werken betrokken.

Aan de volgende instellingen is gevraagd of zij hun medewerking willen verlenen aan het profielonderzoek omdat de verwachting is dat zij zwerfjongeren in hun bestand hebben of een specifiek aanbod hebben voor deze doelgroep:

- ASVZ
- Auriga
- Bouman GGZ
- Blijf Dordrecht
- Bureau Jeugdzorg (T-team en Entree)
- DWO
- GGD Zuid-Holland-Zuid
- GGZ De Grote Rivieren
- Leger des Heils
- Rivas
- Sociale Dienst Drechtsteden / Route 23
- Stichting De Hoop
- Trivium

Auriga, Bouman GGZ, DWO, Leger des Heils, Rivas en Stichting De Hoop hebben geen dossiers aangeleverd. De organisaties hebben hier verschillende redenen voor gegeven. Auriga heeft gekozen niet mee te werken. DWO houdt geen dossiers van jongeren bij en kan de benodigde informatie niet verstrekken. De overige organisaties hebben geen zwerfjongeren in het bestand op het moment van meten. Jongeren vanuit Bureau Jeugdzorg (Jeugdbescherming, Jeugreclassering of Vrijtoegankelijke Hulp) zijn niet binnen dit onderzoek betrokken.

3.2 Panelgesprek

De profielen vormen de input voor een panelgesprek met vertegenwoordigers van de diverse instellingen. Hier is gekeken of de profielen herkenbaar zijn voor de organisaties. En wat deze profielen betekenen voor het huidige aanbod van de instellingen.

---

³ J. Terpstra (2008) *Monitor Maatschappelijk Zorg, Zuid-Holland Zuid 2008*. Dordrecht: GGD

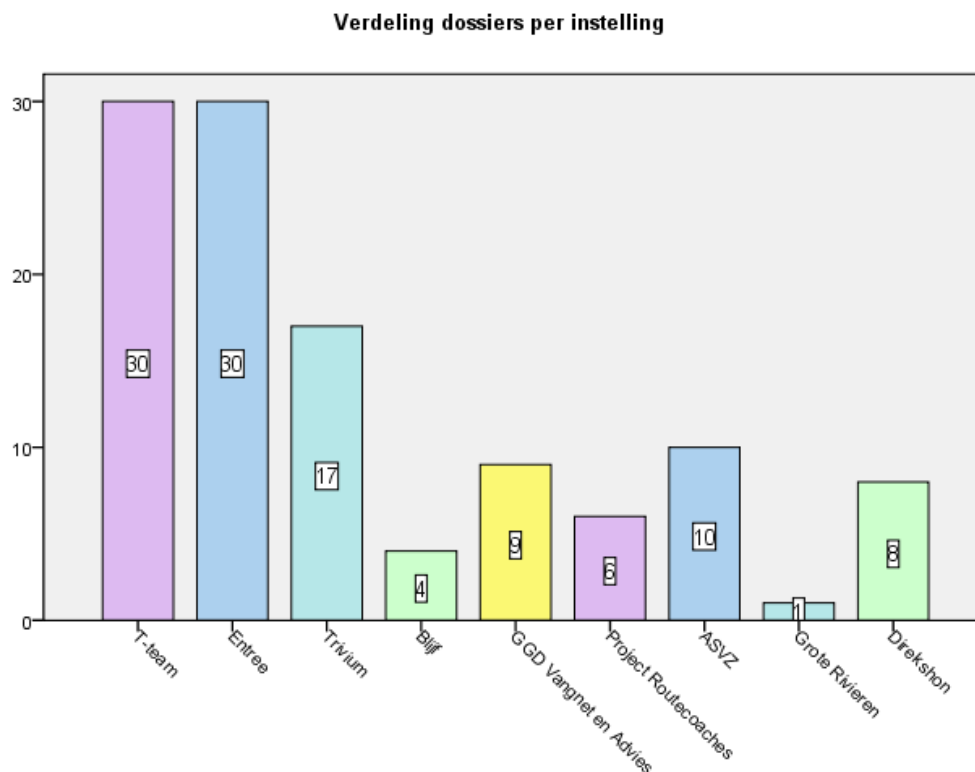
Met de hulpverleners is vervolgens besproken welke vormen van hulp en opvang nodig zijn voor de specifieke profielen. Het kan bijvoorbeeld zijn dat profiel A vooral ambulante hulp nodig heeft en profiel B vooral residentiële zorg. Als laatste wordt besproken hoe de hulpverlening is afgestemd op de profielen die naar voren zijn gekomen. Is er dan ook voldoende ambulante hulp om profiel A te helpen? Indien er hiaten zijn, is gekeken welke oplossingen er mogelijk zijn.

4. Zwerfjongeren in Dordrecht

In de periode juni - oktober 2008 zijn de gegevens uit de dossiers van de verschillende instellingen verzameld. In totaal zijn 115 dossiers 'bekeken'⁴ en ingevoerd. In deze rapportage zijn eerst de algemene bevindingen beschreven van de 115 dossiers. Vervolgens is kort weergegeven welke kenmerken gebruikt zijn bij de analyse voor de profielen, gevolgd door de vier profielen. De bespreking met de instellingen is een apart verslag beschreven.

4.1 Algemene bevindingen

De 115 dossiers zijn verdeeld over de volgende instellingen:

De overige instellingen hebben op het moment van meten geen dossiers van zwerfjongeren of deze jongeren zijn al bekend bij een van de andere instellingen (bijvoorbeeld T-team en Entree). De GGD

⁴ Enkele instellingen hebben medewerkers vrijgesteld om te helpen bij het dossieronderzoek, de onderzoeker heeft daar niet zelf de dossiers ingekeken, maar heeft de verschillende kenmerken nagevraagd.

Zuid-Holland Zuid stelt dat er 103 zwerfjongeren in de regio Zuid-Holland Zuid zijn in 2008. In het huidige profielonderzoek zijn er meer zwerfjongeren gevonden dan in de Monitor Maatschappelijke Opvang. Een kanttekening die gemaakt moet worden is dat het hier zwerfjongeren betreft die in beeld zijn bij de instellingen. Naar alle waarschijnlijkheid is er ook nog een groep jongeren die niet in beeld is, de omvang hiervan is onbekend.

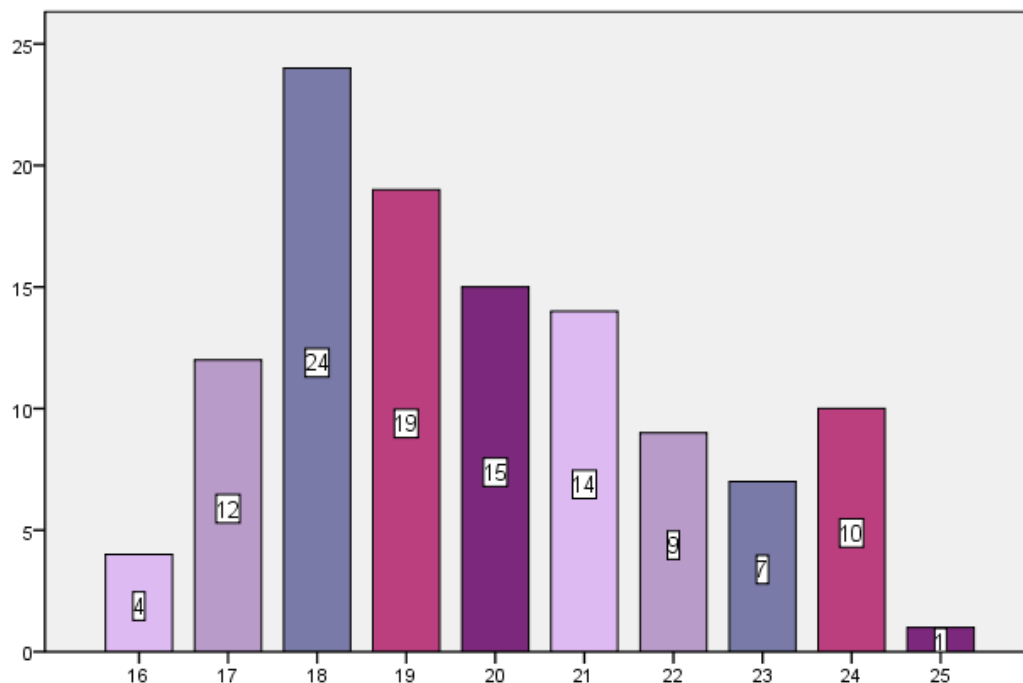
Geslacht

De 115 dossiers zijn verdeeld over 49 jongens (43%)⁵ en 66 meisjes (57%). In de monitor van de GGD (p.66) is deze verdeling nagenoeg gelijk als we kijken naar de registratiegegevens van Entree en T-team. Het is opvallend dat er meer zwerfmeisjes dan jongens voorkomen in de dossiers. Het is niet zo dat er relatief meer meisjes in Dordrecht zijn waardoor er meer meisjes in het dossieronderzoek zijn betrokken. In 2007 is de verhouding jongens en meisjes in de leeftijd van 15-25 jaar in Dordrecht 50%. In het profielonderzoek van Jos Maaskant is het geslacht als volgt verdeeld: 64% jongens en 36% meisjes. De hulpverlening in Dordrecht heeft relatief gezien meer meisjes in begeleiding.

Leeftijd

De verdeling van de leeftijd is als volgt, hierbij is gekeken naar de leeftijd ten tijde van de peildatum:

Leeftijd tijdens dossieronderzoek

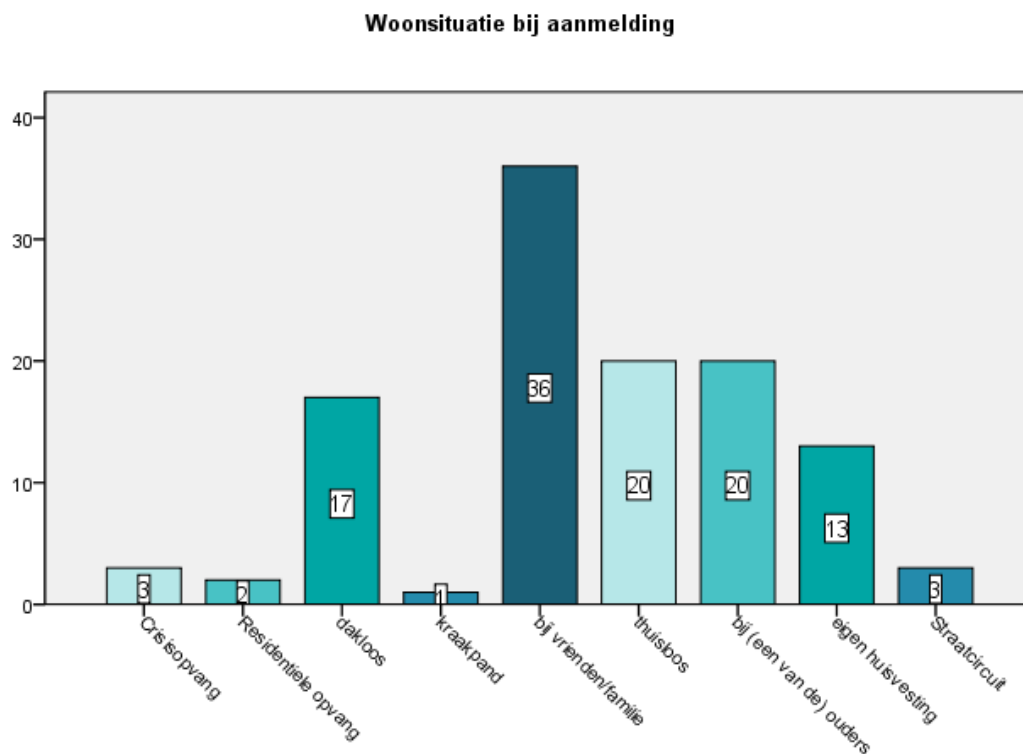

⁵ De percentages in dit profielonderzoek zijn afgerond naar hele procenten.

De meeste jongeren zijn 18 of 19 jaar, met enkele uitschieters. De gemiddelde leeftijd is 20 jaar. De meest voorkomende leeftijd is 18 jaar⁶.

Woonsituatie bij aanmelding

Van alle dossiers is gekeken naar de woonsituatie bij aanmelding. De meeste jongeren (31%) wonen bij vrienden of familie als zij aangemeld worden bij de betrokken instelling. Een behoorlijk deel (17%) wordt gezien als thuisloos⁷ en 17% woont nog bij (één van de) ouders. Jongeren mogen dan weer tijdelijk bij de ouders wonen. Van de 115 dossiers zijn er 17 jongeren (15%) feitelijk dakloos als zij worden aangemeld. Opvallend is dat meer jongens dakloos zijn (14) en dat meisjes voornamelijk bij vrienden/familie verblijven (27). De totale verdeling van alle antwoorden ziet er als volgt uit:

Opleidingsniveau

Bij opleidingsniveau wordt gekeken naar de laatst genoten opleiding, dit betekent niet dat deze afgerond hoeft te zijn. Meer dan de helft (57%) van de jongeren heeft als opleidingsniveau VMBO. Het landelijk gemiddelde ligt rond de 55%, hier is dus geen afwijkende beeld te zien⁸. Er zijn enkele

⁶ Het is niet verrassend dat de leeftijd relatief hoog is. De jongeren vanuit Bureau Jeugdzorg zijn niet meegenomen.

⁷ Onder thuisloos wordt in dit onderzoek verstaan dat jongeren nog wel een dak boven hun hoofd hebben, maar dat deze situatie dermate onstabiel is dat het risico groot is dat deze jongeren dakloos geraken of dat er een verergering van de problemen plaatsvindt.

⁸ Rapport Onderwijsdeelname van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

uitschieters. Zo hebben negen jongeren alleen basisonderwijs en één jongere een HBO/WO niveau. Verder heeft 20% een MBO niveau. Er zijn geen opvallende verschillen tussen jongens en meisjes. Hieronder staan de gegevens in een tabel.

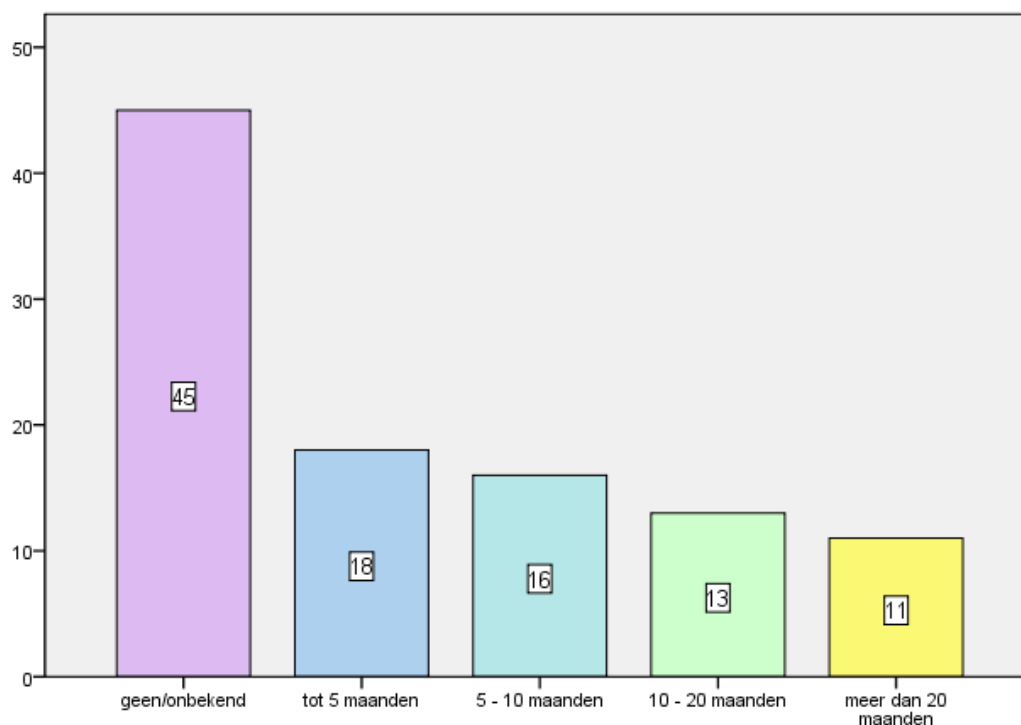
Opleidingsniveau	Aantal	Percentage
Basisonderwijs	9	8%
IVBO	6	5%
VMBO	65	57%
HAVO/VWO	2	2%
MBO	23	20%
HBO/WO	1	1%
Onbekend	9	8%

Het merendeel van de jongeren heeft de laatste opleiding niet met een diploma afgesloten, namelijk 66%. Een klein deel (15%) heeft wel een diploma en een kleiner deel (12%) is nog bezig met de opleiding. Ook hier zijn geen opvallende verschillen tussen jongens en meisjes te zien. Het merendeel heeft regulier basisonderwijs gevolgd en iets minder dan een kwart heeft speciaal onderwijs gevolgd (of volgt dit nog). Het is opvallend dat vooral jongens speciaal onderwijs hebben gevolgd, namelijk 15 van de 24, dat is ruim 60%. Ruim 83% van de jongeren heeft geen startkwalificatie (een opleiding op MBO 2 niveau).

Werk en werkervaring

De meeste jongeren (84%) hebben geen werk (inclusief bijbaan) als zij worden aangemeld bij de betreffende instelling. Er zijn 18 (16%) jongeren die wel een (bij) baan hebben. Dit varieert van productiewerk, callcenter, magazijnwerk tot horeca en dienstverlening. Over het algemeen gaat het om laag- of ongeschoold werk. Ook al hebben jongeren geen baan als zij worden aangemeld, mogelijk hebben zij wel eerder werkervaring opgedaan. Er is gekeken naar hoeveel maanden werkervaring de jongeren in totaal hebben. Er is een klein relatief verschil zichtbaar tussen jongens en meisjes, jongens lijken wat langer werkervaring te hebben dan meisjes. Hieronder staan alle resultaten weergegeven.

Totale werkervaring

Inkomen

Ongeveer 40% van de jongeren heeft een vorm van inkomen als zij worden aangemeld. De overige 60% heeft geen vorm van inkomen. De jongens lijken in de groep zonder inkomen relatief wat oververtegenwoordigd te zijn ten opzichte van de meisjes. Ook lijken meisjes relatief gezien vaker een vorm van inkomen te hebben. De inkomensvorm die het meeste voorkomt onder deze jongeren is een Wajong uitkering (11%). Studiefinanciering volgt met 8% en een uitkering via de Wet Werk en Bijstand met 6%. In totaal ontvangen 12 jongeren (10%) een inkomen door enige vorm van werk.

Schulden

Meer dan de helft (57%) van de jongeren heeft schulden. De bedragen variëren tussen de 130 euro en 20.000 euro. Er is gevraagd naar de voornaamste schuldeiser, meestal is dit het hoogste bedrag in de totale schuldenlast. Vier type schuldeisers komen vaak voor. In 11% van de gevallen gaat het om een huurschuld en in 10% van de gevallen om schulden bij een (mobiele) telefoonaanbieder. Verder heeft 9% een schuld bij de IBG groep en 8% bij een ziektekostenverzekering.

Gezinsachtergrond

Veel jongeren (bijna 60%) komen uit een gezin waarvan de ouders zijn gescheiden of waarvan (een van) de ouder(s) is overleden. De leeftijd waarop dit is gebeurd varieert van direct bij de geboorte tot aan 23 jaar (en voor de jongere dus redelijk recent). In de gezinnen van 21 jongeren zijn de ouders

niet gescheiden. Daarnaast is bij ongeveer 12% van de jongeren één van de ouders of beide ouders overleden. Een grote groep (wederom bijna 60%) jongeren is wel eens weggelopen van huis. Een opvallend gegeven is dat dit vaker voor is gekomen bij jongeren waarvan de ouders zijn gescheiden. Er is gekeken naar de redenen waarom de jongeren zijn weggelopen, in onderstaande tabel zijn deze redenen weergegeven in volgorde van meest naar minst voorkomend.

Reden weglopen	Aantal	Percentage
Ruzie met ouder(s)	41	36%
Mishandeling	8	7%
Gedrag van jongeren	7	6%
Problemen nieuwe partner ouder(s)	5	4%
Oorlog (vluchteling)	2	2%
Uit huis gezet (dreiging)	1	1%

Hulpverleningsgeschiedenis

Ruim 36% van de jongeren (42 in totaal) heeft ervaring met de Raad voor de Kinderbescherming, dit kan ook betekenen dat er contact is geweest in verband met een broertje of zusje. Bij 29 jongeren (25%) heeft dit contact met de Raad voor de Kinderbescherming geleid tot een Onder Toezicht Stelling (OTS). In totaal is er bij 37 jongeren (32%) sprake (geweest) van een (OTS). Bijna 40% van de jongeren heeft in een residentiële voorziening gezeten voorafgaand aan de huidige hulp. In totaal hebben 26 jongeren ervaring met de Raad voor de Kinderbescherming en een OTS en een residentieel verleden, dat is ongeveer een kwart van de betrokken dossiers. Zes jongeren hebben in een pleeggezin gezeten, zij zijn allen afkomstig uit bovengenoemde groep van 26 jongeren. In het dossieronderzoek zijn 7 ex-AMA jongeren. Er is ook gekeken naar waarom sommige jongeren residentiële hulpverlening hebben gehad, het gaat daarbij om:

Reden residentiële hulpverlening	Aantal	Percentage
Problematische thuissituatie	15	13%
Thuis niet te handhaven	13	11%
Uithuisplaatsing	11	10%
Jeugddetentie	3	3%
Verwaarlozing	1	1%

Middelengebruik⁹

⁹ Het gaat hier om de informatie zoals deze is weergegeven in het dossier. Er is geen oordeel over het gebruik uitgesproken, bijvoorbeeld dat het problematisch moet zijn of dat een jongere er voor in behandeling moet zitten.

Iets minder dan de helft (43%) van de jongeren gebruikt helemaal geen middelen, gebaseerd op wat jongeren zelf hebben aangegeven. Ruim een derde van de jongeren (34%) van de jongeren gebruikt softdrugs. Enkele jongeren (8) gebruiken voornamelijk alcohol en zeven jongeren gebruiken harddrugs. Een jongere gebruikt voornamelijk pillen en zes jongeren gebruiken een combinatie, waarbij geen enkel middel als hoofdmiddel kan worden aangemerkt. Opvallend is dat jongens het merendeel van het gebruik voor hun rekening nemen. De meisjes zijn in verhouding in de meerderheid als het gaat om helemaal geen gebruik van middelen.

Traumatisch incident

Er is gekeken of er in het leven van de jongere een traumatisch incident heeft plaatsgevonden. Bij een grote meerderheid van de jongeren (54%) is dit inderdaad het geval. De aard van de traumatische incidenten is zeer divers, hieronder volgen enkele voorbeelden:

- ondergaan van meerdere abortussen
- auto-ongeluk met gevolgen (hersenenbeschadiging, overlijden ouder)
- ervaren van de Bijlmerramp
- overlijden ouder(s)
- oorlog in land van herkomst
- huiselijk geweld (gezinssituatie of door eigen partner)
- het hebben van een gehandicapt kind
- psychiatrisch ziektebeeld ouder(s)
- pesten
- groeistoornis
- prostitutie van moeder
- suïcidepoging
- detentie ouder(s)
- seksueel misbruik

Psychiatrische diagnose en contact met de GGZ

Bij iets meer dan 40% van de jongeren is een vorm van psychiatrische diagnose gesteld, bij 57% van de jongeren is geen enkel vorm van psychiatrische diagnose gesteld. De 40% lijkt iets hoger te zijn dan het landelijke gemiddelde. Planije (2003) stelt in zijn boek dat ongeveer 34% van zwerfjongeren kampen met psychiatrische problemen.

Tien jongeren hebben de diagnose ADHD gekregen, deze komt ook het meeste voor. Bij 9 jongeren is vast gesteld dat zij een Licht Verstandelijke Handicap (LVG) hebben, het vermoeden is dat er meerdere jongeren onder deze categorie vallen, maar dat dit nooit officieel is vastgesteld en/of in het dossier vermeld. Zeven jongeren zijn gediagnosticeerd met Borderline problemen en vier jongeren zijn (manisch) depressief. Twee jongeren hebben een diagnose autisme. De diagnoses dubbele diagnose,

suïcidaal en PDD-NOS komen eenmaal voor. Bij 13 jongeren is er wel een (vermoeden van een) vorm van psychiatrische problematiek, maar hebben de professionals geen officiële diagnose kunnen stellen. Verder hebben 49 jongeren contact met de GGZ (gehad), dat is 43%.

Justitie

Bijna de helft (47%) van de jongeren heeft contact gehad met justitie en/of politie, de jongens zijn met 55% oververtegenwoordigd in deze groep. In totaal hebben 20 jongeren in detentie gezeten, ook in deze groep bestaat vooral uit jongens. Er zijn qua leeftijd geen opvallende verschillen.

Zwangerschap en jonge moeders

Van de 60 meisjes zijn er 16 (14%) die zwanger zijn als ze worden aangemeld bij de betreffende instelling. Er zijn 18 meiden die moeder zijn als ze worden aangemeld en er is 1 jonge vader, 17% van de betrokken jongeren is een jonge ouder. Drie meiden zijn zowel jong moeder als zwanger bij aanmelding. In totaal is ongeveer de helft van het aantal meiden jong moeder of zwanger. Van deze groep wonen 12 meiden bij vrienden of familie. Acht meiden zijn thuisloos, vijf meiden wonen tijdelijk thuis bij (een van) de ouders en drie meiden en de jonge vader hebben eigen huisvesting. Eén van deze meiden is dakloos bij aanmelding. Een van de meiden verblijft bij aanmelding in de crisisopvang, de ander in een vorm van residentiële opvang. De leeftijd van de meiden die zwanger zijn variëren van 17 tot en met 24 jaar, zie de onderstaande tabel voor gedetailleerde informatie.

Leeftijd	Aantal
17	1
18	3
19	3
20	3
21	1
22	1
24	4

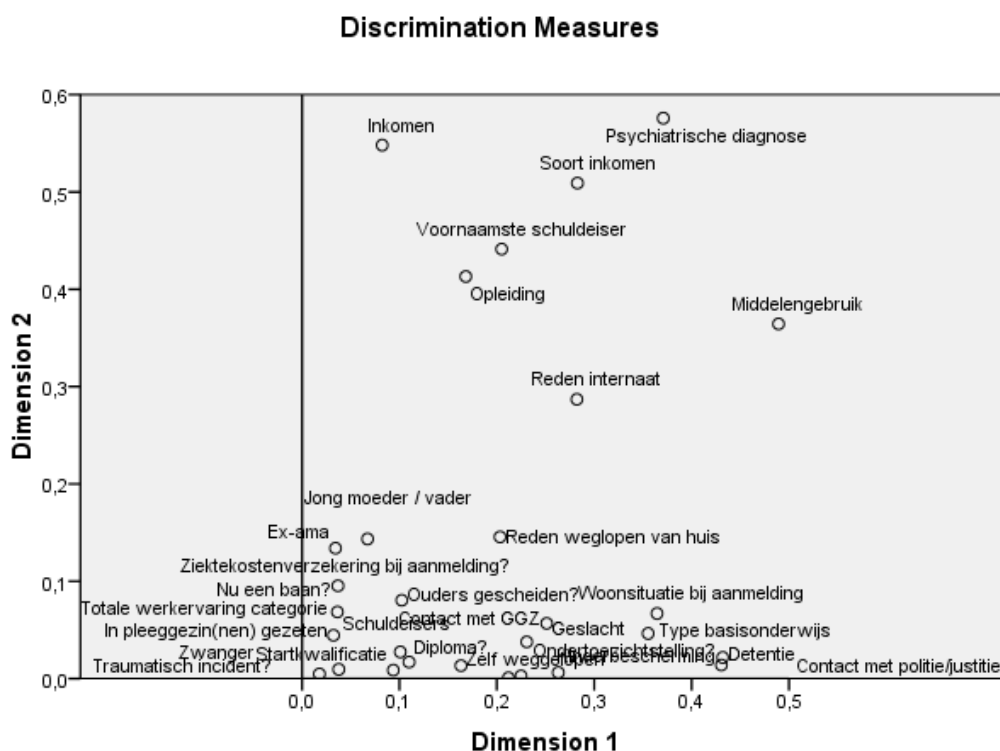
De dossiers van de jonge moeders (en 1 jonge vader) zijn bekeken bij: T-team, Entree, Blijf, GGD, Routecoaches, ASVZ en Direkshon. De dossiers van de zwangere meiden zijn bij dezelfde organisaties gezien, met uitzondering van de GGD.

4.2 Profielen van zwerfjongeren in Dordrecht

Voor het maken van de profielen zijn 15 van de 16 kenmerken gebruikt die Jos Maaskant heeft ontwikkeld in het profielonderzoek in Rotterdam. Het kenmerk gepleegd delict is niet meegenomen

omdat daar te weinig informatie over is¹⁰. Daarnaast zijn er enkele kenmerken toegevoegd naar aanleiding van de gesprekken met de instellingen en overleg met de opdrachtgever. Voor het profielonderzoek in Dordrecht is gebruik gemaakt van 29 van de 37 kenmerken (zie bijlage 2).

Een HOMALS analyse wordt ook wel een homogeniteitanalyse genoemd, wat niet meer wil zeggen dan dat er gekeken wordt welke kenmerken bij elkaar horen. De analyse wordt uitgevoerd met een statistisch programma (in dit geval SPSS). Als eerste wordt duidelijk hoe de verschillende kenmerken ten opzichte van elkaar scoren; hoe onderscheidend zijn ze van elkaar. Dit ziet er als volgt uit:

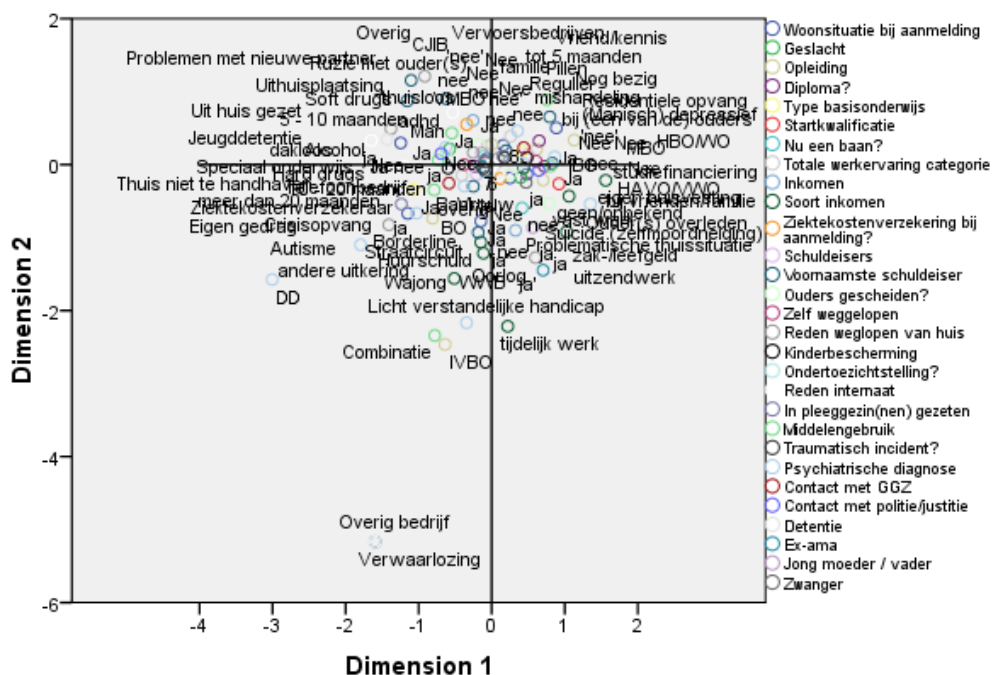
Vervolgens worden de kenmerken inclusief de verschillende antwoordmogelijkheden gescoord over deze twee assen. Dat zorgt ervoor dat er vier mogelijkheden zijn, namelijk:

- positief op dimensie 1 & positief op dimensie 2
- positief op dimensie 1 & negatief op dimensie 2
- negatief op dimensie 1 & positief op dimensie 2
- negatief op dimensie 1 & negatief op dimensie 2

Dit laat dan de volgende verdeling zien:

¹⁰ Het kenmerk gepleegd delict is vanwege deze reden ook niet meegenomen in het Haagse profielonderzoek.

Quantifications

Dit lijkt in eerste instantie een enorme brei, maar het laat zien hoe de verschillende profielen verdeeld zijn. Als voorbeeld: de psychiatrische diagnose Dubbele Diagnose is zichtbaar linksonder. Dit kenmerk heeft negatief gescoord op dimensie 1 en negatief op dimensie 2. Zo worden alle kenmerken verdeeld. Het kan voorkomen dat een kenmerk niet onderscheidend genoeg is, dan bevindt deze zich in het midden of op een lijn. Deze kenmerken worden niet meegenomen in de beschrijving van de profielen. De volgende profielen zijn naar voren gekomen.

3D jongeren: dakloos, detentie en drugs

27 jongeren (23%), waarvan 21 jongens en 6 meisjes

- geen startkwalificatie
- geen werk bij aanmelding
- Totale werkervaring is tussen de 5-10 maanden
- Geen inkomen bij aanmelding
- Geen ziektekostenverzekering
- Schulden bij CJIB, vervoersbedrijven en overig (niet geclassificeerd)
- Ouders zijn gescheiden
- Wel eens van huis weggelopen in verband met ruzie ouders, uit huis gezet of problemen met de nieuwe partner van ouder
- Wel OTS uitgesproken geweest
- Wel residentiële hulp gehad vanwege een jeugddetentie of uithuisplaatsing
- Softdrugs en alcohol
- ADHD
- Contact met politie/justitie en detentieverleden
- Dakloos of thuisloos bij aanmelding

Thuisloos met toekomstperspectief:

39 jongeren (34%), waarvan 15 jongens en 24 meisjes

- HBO/WO en MBO opleidingsniveau
- Nog bezig met opleiding
- Regulier basisonderwijs gevolgd
- Werkervaring tot 5 maanden
- Geen schulden, indien er schulden zijn bij vrienden/familie of IBG
- Niet van huis wegelopen, indien wel in verband met mishandeling en scheiding van ouders
- Geen ervaring met Raad voor de Kinderbescherming, OTS of pleeggezin
- Enkele van hen gebruiken pillen.
- Psychiatrische diagnose (manisch) depressief, met nadruk op depressie
- Geen traumatisch incident en geen contact met GGZ
- Voor aanmeldingen wonen ze in residentiële opvang of (tijdelijk) bij één van de ouder(s)
- Veel problemen zijn terug te voeren op slechte relaties met ouders of de (psychiatrische) problematiek van de ouder zelf

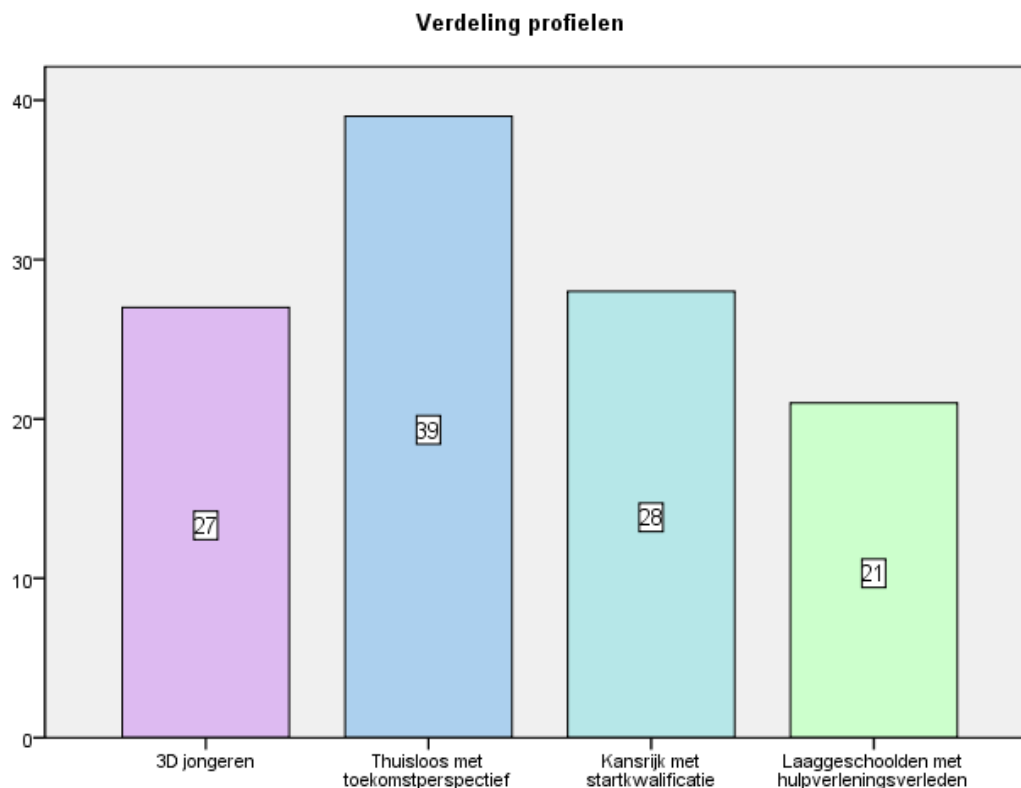
Kansrijk met startkwalificatie:**28 jongeren (24%), waarvan 4 jongens en 24 meisjes**

- Meestal vrouwen
- HAVO/VWO
- Hebben vaak een diploma gehaald en hebben een startkwalificatie
- Hebben vaak werk bij aanmelding, maar weinig werkervaring totaal
- Hebben inkomen zoals werk, studiefinanciering of zak- leefgeld
- Hebben ziektekostenverzekering
- Ouders zijn niet gescheiden of één van de ouder(s) is overleden
- Zelf weggelopen in verband met oorlogsverleden
- Hebben residentiële hulp gehad in verband met problematische thuissituatie
- Geen middelengebruik
- Psychiatrische diagnoses: suïcidepoging
- Geen contact met politie/justitie en geen detentieverleden
- AMA en met daaraan gekoppeld vaak een trauma met betrekking tot oorlog en vluchten
- Jong moeder en/of zwanger
- Wonen bij aanmelding bij vrienden/familie of hebben (nog) eigen huisvesting

Laaggeschoolden met hulpverleningsverleden:**21 (18%), waarvan 9 jongens en 12 meisjes**

- Basisonderwijs of IVBO opleidingsniveau
- Geen diploma
- Speciaal basisonderwijs gevolgd
- Vaker meer dan 20 maanden werkervaring
- Inkomen is Wajong, WWB of andere uitkering
- Hebben schulden: huur, bank, telefoon, ziektekostenverzekering en bedrijven
- Weggelopen van huis vanwege eigen gedrag
- Contact gehad met Raad voor de Kinderbescherming
- Residentiële hulp geweest vanwege verwaarlozing of omdat ze thuis niet te handhaven zijn, hebben vaak in pleeggezin gezeten
- Gebruiken harddrugs of een combinatie van middelen
- Psychiatrische diagnoses Borderline, Autisme, LVG, DD en overige diagnoses
- Vaak is er sprake van een traumatisch incident, zoals seksueel misbruik, verkrachting, overlijden van één van de ouders en mishandeling.
- Hebben contact met de GGZ
- Straatcircuit of in crisisopvang is verblijfplaats bij aanmelding

In onderstaande grafiek is te zien hoe de dossiers zijn verdeeld over de verschillende profielen.

Het is goed te zien dat de profielen redelijk gelijk verdeeld zijn. Een kleine uitschieter is 'thuisloos met toekomstperspectief'. Ook is gekeken naar hoe de profielen verdeeld zijn over de verschillende instellingen waar de dossiers zijn bekeken.

	3D jongeren	Thuisloos met toekomstperspectief	Kansrijk met een startkwalificatie	Laaggeschoolden met een hulpverleningsverleden
T-team	10	8	8	4
Entree	10	8	10	2
Trivium	3	12	2	0
Blijf	0	1	2	1
GGD Vangnet en Advies	1	2	2	4
Project Routecoaches	2	2	2	0
ASVZ	0	0	1	9
Grote Rivieren	0	0	0	1
Direkshon	1	6	1	0
Totaal	27	39	28	21

Bijlage 1: kenmerken profielonderzoek totaal

1. Woonstuuratie bij aanmelding	20. Leeftijd van scheiding of overlijden
2. Geslacht	21. Ooit zelf weggelopen
3. Leeftijd	22. Reden van weglopen indien van toepassing
4. Opleidingsniveau	23. Ervaring met de Raad voor de Kinderbescherming
5. Diploma	24. Ooit een OTS uitgesproken geweest
6. Regulier of speciaal basisonderwijs	25. Ooit residentieel opgenomen geweest
7. Starkwalificatie	26. Reden van residentiële opname
8. Werk bij aanmelding	27. Ooit in pleeggezin gezeten.
9. Soort werk	28. Middelengebruik (voornaamste)
10. Sector van werk	29. Traumatisch incident in het verleden
11. Werkervaring	30. Type incident
12. Werkervaring totaal in maanden	31. Aanwezigheid en type psychiatrische diagnose
13. Inkomen aanwezig	32. Contact met de GGZ
14. Soort inkomen	33. Politie en justitie contacten
15. Actieve ziektekostenverzekering	34. Detentie ervaring
16. Aanwezigheid van schulden	35. Ex-AMA
17. Schuldbedrag	36. Jong ouder
18. Voornaamste type schuldeiser	37. Zwanger
19. Ouders wel of niet gescheiden of (één van de) ouders overleden	

Bijlage 2: kenmerken HOMALS analyse

1. Woonstuctuatie bij aanmelding
2. Geslacht
3. Opleidingsniveau
4. Diploma
5. Regulier of speciaal basisonderwijs
6. Starkwalificatie
7. Werk bij aanmelding
8. Werkervaring totaal in maanden
9. Inkomen aanwezig
10. Soort inkomen
11. Actieve ziektekostenverzekering
12. Aanwezigheid van schulden
13. Voornaamste type schuldeiser
14. Ouders wel of niet gescheiden of (één van de) ouders overleden
15. Ooit zelf weggelopen
16. Reden van weglopen indien van toepassing
17. Ervaring met de Raad voor de Kinderbescherming
18. Ooit een OTS uitgesproken geweest
19. Reden van residentiële opname
20. In pleeggezin gezeten
21. Middelengebruik (voornaamste)
22. Traumatisch incident in het verleden
23. Aanwezigheid en type psychiatrische diagnose
24. Contact met de GGZ
25. Politie en justitie contacten
26. Detentie ervaring
27. Ex-AMA
28. Jong ouder
29. Zwanger